

**COLEGIUL DE CRIMINOLOGIE,
ADMINISTRARE ȘI DREPT „VALERIU BUJOR”**

CATEDRA DE DISCIPLINE JURIDICE ȘI ADMINISTRATIVE

**CURRICULUM DISCIPLINAR
DREPTUL FAMILIEI**

**SPECIALITATEA 42110 – JURISPRUDENȚĂ
CALIFICAREA 341105 – GREFIER**

Autor(i):

Recenzent(ți):

Adresa Curriculumului în internet:

APROBAT

Consiliul profesoral, proces-verbal nr. _____
din _____ 2021

Chișinău, 2021

STANDARD CURRICULAR

I. ADMINISTRAREA UNITĂȚII DE CURS.....	3
II. INTEGRAREA CURSULUI ÎN PROGRAMUL DE STUDII	3
III. COMPETENȚELE DEZVOLTATE ÎN CADRUL CURSULUI.....	3
IV. TEMATICA ȘI REPARTIZAREA ORIENTATIVĂ A ORELOR	4
V. LUCRUL INDEPENDENT CU STUDENȚII.....	5
VI. SUGESTII PRIVIND REALIZAREA LUCRULUI INDEPENDENT AL STUDENȚILOR	10
VII. SUBIECTE PENTRU EXAMEN	10
VIII. RESURSE INFORMAȚIONALE ALE UNITĂȚII DE CURS.....	13

I. ADMINISTRAREA UNITĂȚII DE CURS

Codul unității de curs în planul de învățământ	Anul de studii/semestrul	Numărul de ore				Evaluare		Responsabil de unitatea de curs
		P	S	L	Lli	Credite ECTS	Forma de evaluare	
S.02.A.039	II	30	30	–	30	3	Examen	

II. INTEGRAREA CURSULUI ÎN PROGRAMUL DE STUDII

Apărută probabil, ca strategie instituțională optimă de supraviețuire și dezvoltare a grupurilor umane familia și-a cucerit, prin respectabilitate, dar și prin redevabilitate, statutul de „element fundamental și natural al societății”. Ea a fost – și cu siguranță va rămâne – una dintre temele mai ore de reflecție și analiză a spiritua- lității umane, în toate formele sale.

Abordarea pragmatică a familiei din perspectiva predilectă de cercetare, cu mijloacele specifice și spe- cializate care particularizează fiecare dintre disciplinele științei – sociologia, psihologia, istoria, dreptul, etc. – se distinge prin asumare câtorva deziderate: culegerea de date cat mai exacte despre varietatea, dimensiu- nile, funcțiile și dinamica grupului familial, sintetizarea acestora în concluzii cu valoare predictivă care să ori- enteze și să fundeze intervențiile practice.

Familia este – afirmă juristii – o realitate biologică, prin uniunea ce se realizează între bărbat și femeie, precum și prin procreație; este o realitate socială, pentru că reprezintă cadrul comunității de viață și de inte- rese a celor ce o compun, uniți prin esența morală a căsătoriei și prin descendența într-un model unic al soli- darității umane; este o realitate juridică, fiind recunoscută și ocrotită juridicește.

Vorbind despre dimensiunea juridică a familiei, direcțiile principale ale intențiilor normative pot fi con- siderate următoarele: protejarea familiei ca entitate socială, inclusiv prin stabilirea cerințelor legale care să asigure accesul la un asemenea statut; stabilirea drepturilor și îndatoririlor reciproce dintre membrii familiei.

Dreptul familiei reunește normele juridice care reglementează raporturile personale și cele patrimo- niale izvorâte din căsătorie, rudenie, adopție, precum și din alte relații asimilate de lege, sub unele aspecte, relațiilor de familie . Ca ramură de drept, apartenența sa la dreptul privat este incontestabilă.

Dreptul familiei asigură aspectul teoretic al cadrului juridic ce reglementează încheierea și efectele căsătoriei, încetarea, desfacerea și desființarea acesteia, filiația față de mamă și față de tată, adopția, ocro- tirea părintească, obligația legală de întreținere și alte instituții ale căror subiecți sunt oamenii, care presu- pun relații la care indivizii participă fără chiar să-și dea seama că sunt subiecte ale raporturilor juridice de dreptul familiei. De aici rezultă și ideea că unele instituții ale dreptului familiei trebuie cunoscute nu numai de către specialiștii în domeniu, ci și de toate persoanele.

III. COMPETENȚELE DEZVOLTATE ÎN CADRUL CURSULUI

La nivel de cunoaștere și înțelegere:

- să cunoască evoluția instituțiilor din cadrul unității de curs *Dreptul familiei* la diferite etape istorice de dezvoltare;
- să delimiteze obiectul de studiu al unității de curs *Dreptul familiei* de cel al altor discipline de studiu;
- să cunoască la perfecție legislația în domeniul dreptului familiei, dar și a dreptului privat, în general;
- să posede cunoștințe teoretice temeinice privind instituțiile dreptului familiei, cum ar fi: căsătoria, condiții de fond, de formă și efectele căsătoriei, desființarea, încetarea sau desfacerea căsătoriei, filiația față de mamă și față de tată, procrearea medical asistată, adopția, ocrotirea părintească, obligația legală de între- ținere, etc.;

- să poată realiza corelația dintre doctrina și practica judiciară în materia instituțiilor dreptului familiei;
- să cunoască reglementarea legală, dar și analiza doctrinară a instituțiilor din cadrul unității de curs *Dreptul familiei* în diferite țări.

La nivel de aplicare:

- să identifice particularitățile nașterii, existenței și stingerii raporturilor juridice de dreptul familiei;
- să interpreteze corect normele juridice ce reglementează instituțiile dreptului familiei;
- să racordeze baza normativă de reglementare a acestor instituții la realitatea practică;
- să aplice reglementările legale la situații concrete din practică;
- să aplice cunoștințele teoretice la situațiile concrete din practică.

La nivel de integrare:

- să încadreze unitatea de curs *Dreptul familiei* în rândul ramurilor dreptului privat;
- să stabilească corelația între aspectele teoretice și practic-aplicative în domeniul instituțiilor dreptului familiei;
- să scoată în relief carențele cadrului normativ de reglementare a instituțiilor dreptului familiei;
- să elaboreze propuneri de *lege ferenda* privind înlăturarea acestor carențe legislative în materia menționată;
- să prevadă consecințele erorilor determinate de aplicarea incorectă a dispozițiilor legale în domeniul raporturilor juridice de dreptul familiei;
- să-și perfecționeze continuu capacitatea de a putea opera cu prezumțiile stabilite în legislația familială;
- să evidențieze contradicțiile dintre norme juridice în cadrul unui act normativ, precum și între norme cuprinse în diferite acte normative.

IV. TEMATICA ȘI REPARTIZAREA ORIENTATIVĂ A ORELOR

Nr.	Tema	Numărul de ore	
		Prelegeri	Seminarii
1.	Aspecte introductive privind dreptul familiei	Ind.	Ind.
2.	Căsătoria	4	4
3.	Efectele căsătoriei	4	4
4.	Ineficiența actului căsătoriei	2	2
5.	Încetarea și desfacerea căsătoriei	4	4
6.	Rudenia și afinitatea	Ind.	Ind.
7.	Filiația firească	4	4
8.	Reproducerea umană asistată medical	2	2
9.	Filiația adoptivă	4	4
10.	Protecția drepturilor copilului	2	2
11.	Obligația legală de întreținere	4	4
	Total	30	30

V. LUCRUL INDEPENDENT CU STUDENȚII

Conținutul unității de curs	Obiective de referință	Nr. de ore
<p>TEMA 1. ASPECTE INTRODUCATIVE PRIVIND DREPTUL FAMILIEI</p> <p>1. Familia din perspectivă sociologică. 2. Familia din perspectivă juridică. 3. Autonomia dreptului familiei. 4. Izvoarele dreptului familiei. 5. Corelația dreptului familiei cu alte ramuri de drept.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Să prezinte definiția sociologică a familiei. – Să cunoască tipurile și funcțiile familiei în sociologie. – Să prezinte definiția juridică a familiei – Să analizeze funcțiile familiei din punct de vedere al dreptului. – Să identifice relațiile de familie. – Să cunoască apariția și evoluția dreptului familiei. – Să expună definiția doctrinară a dreptului familiei ca ramură de drept și să formuleze o definiție proprie a dreptului familiei ca ramură de drept. – Să cunoască în ce constă autonomia dreptului familiei ca ramură a dreptului privat. – Să cunoască izvoarele interne și internaționale ale dreptului familiei. – Să efectueze delimitarea dreptului familiei față de alte ramuri de drept. 	Lucru individual
<p>TEMA 2. CĂSĂTORIA</p> <p>1. Noțiunea de căsătorie. 2. Caracterele juridice ale căsătoriei. 3. Natura juridică a căsătoriei. 4. Concubinajul și parteneriatele înregistrate. 5. Încheierea căsătoriei: condiții de fond condiții de formă, impedimente.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Să prezinte definițiile doctrinare ale căsătoriei. – Să formuleze o definiție proprie a căsătoriei. – Să identifice caracterele juridice ale căsătoriei. – Să analizeze natura juridică a căsătoriei. – Să cunoască noțiunea și condițiile concubinajului sau a parteneriatelor înregistrate. – Să prezinte situația juridică a concubinilor în Republica Moldova. – Să cerceteze condițiile de fond pozitive la căsătorie. – Să depisteze carențele strecurate în reglementarea legală a condițiilor de fond la căsătorie. – Să studieze impedimentele la căsătorie. – Să examineze condițiile de formă la căsătorie. – Să depisteze lacunele strecurate în reglementarea legală a condițiilor de formă la căsătorie. 	4
<p>TEMA 3. EFECTELE CĂSĂTORIEI</p> <p>1. Efectele căsătoriei cu privire la relațiile personale dintre soți. 2. Efectele căsătoriei cu privire la capacitatea de exercițiu a soțului minor. 3. Efectele căsătoriei cu privire la relațiile patrimoniale dintre soți. Regimul legal al bunurilor soților. 4. Regimul contractual al bunurilor soților.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Să prezinte definiția efectelor căsătoriei. – Să analizeze efectele căsătoriei cu privire la relațiile personale dintre soți. – Să studieze efectele căsătoriei cu privire la capacitatea de exercițiu a soțului minor. – Să cerceteze efectele căsătoriei cu privire la relațiile patrimoniale dintre soți. – Să prezinte noțiunea și clasificarea regimurilor matrimoniale. – Să studieze regimul legal a bunurilor soților. – Să examineze regimul contractual al bunurilor soților. 	4
<p>TEMA 4. INEFICIENȚA ACTULUI CĂSĂ-</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Să prezinte definiția nulității actului juridic în 	2

<p>TORIEI</p> <ol style="list-style-type: none"> Definiția și clasificarea nulității actului juridic al căsătoriei. Cazurile de nulitate absolută a căsătoriei. Cazuri de nulitate relativă a căsătoriei. Aspecte de drept procesual privind declararea nulității căsătoriei. Efectele declarării nulității sau anulării căsătoriei. 	<p>general și a nulității actului căsătoriei.</p> <ul style="list-style-type: none"> Să cunoască clasificarea nulității căsătoriei. Să efectueze analiza cazurilor de nulitate absolută a căsătoriei. Să cunoască regimul juridic al nulității absolute a căsătoriei. Să cerceteze cazurile de nulitate relativă a căsătoriei. Să cunoască regimul juridic al nulității relative a căsătoriei. Să se expună asupra aspectelor de drept procesual privind declararea nulității căsătoriei. Să identifice efectele nulității sau anulării căsătoriei. Să analizeze instituția căsătoriei putative. 	
<p>TEMA 5. ÎNCETAREA ȘI DESFACEREA CĂSĂTORIEI</p> <ol style="list-style-type: none"> Delimitări terminologice. Cazuri de încetare a căsătoriei. Drepturile succesoriale ale soțului supraviețuitor în cazul încetării căsătoriei. Noțiunea și concepțiile juridice privind divorțul. Desfacerea căsătoriei pe cale administrativă la cererea ambilor soți. Desfacerea căsătoriei pe cale administrativă la cererea unuia dintre soți. Procedura divorțului în instanța de judecată. Limitarea dreptului de a cere divorțul. Efectele divorțului. 	<ul style="list-style-type: none"> Să efectueze o delimitare între modurile de încetare a relațiilor de căsătorie. Să prezinte modurile de încetare a căsătoriei. Să cunoască ce drepturi succesoriale are soțul supraviețuitor în cazul încetării căsătoriei. Să efectueze analiza instituirii contractuale în reglementarea legislației Republicii Moldova. Să expună definiția divorțului. Să identifice sistemele sau concepțiile privind divorțul. Să expună modalitățile de desfacere a căsătoriei. Să efectueze analiza procedurii desfacerii căsătoriei pe cale administrativă la cererea ambilor sau a unuia dintre soți. Să cunoască procedura înregistrării desfacerii căsătoriei pe cale administrativă la cererea ambilor sau a unuia dintre soți. Să analizeze procedura divorțului în instanța de judecată. Să studieze cazurile de limitare a dreptului de a cere divorțul în temeiul unei hotărâri judecătorești. Să analizeze efectele divorțului în raporturile dintre foștii soți. Să expună efectele divorțului față de descendenții minori. 	4
<p>TEMA 6. RUDENIA ȘI AFINITATEA</p> <ol style="list-style-type: none"> Rudenia firească. Rudenia civilă. Afinitatea. 	<ul style="list-style-type: none"> Să cunoască definiția și felurile rudeniei firești. Să prezinte gradele, întinderea, dovada și durata rudeniei firești. Să cunoască definiția, gradele, întinderea, dovada și durata rudeniei civile. Să prezinte noțiunea, gradele, întinderea, dovada și durata afinității. Să cunoască efectele afinității. 	Lucru individual
<p>TEMA 7. FILIAȚIA FIREASCĂ</p> <ol style="list-style-type: none"> Noțiunea și felurile filiației. 	<ul style="list-style-type: none"> Să expună definiția și felurile filiației. Să cunoască noțiunea și elementele de stabili- 	4

<p>2. Filiația și starea civilă a persoanei.</p> <p>3. Noțiunea și elementele de stabilire a filiației față de mamă.</p> <p>4. Înregistrarea nașterii.</p> <p>5. Stabilirea filiației față de mamă prin recunoaștere.</p> <p>6. Filiația față de tată a copilului din căsătorie.</p> <p>7. Contestarea filiației față de tatăl copilului din căsătorie.</p> <p>8. Filiația față de tată a copilului din afara căsătoriei.</p>	<p>re a filiației față de mamă.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Să analizeze stabilirea filiației față de mama prin actele constatatoare ale nașterii. – Să cunoască modurile de înregistrare a nașterii copiilor găsiți sau abandonati. – Să cunoască procedura de înregistrare tardivă a nașterii. – Să cunoască procedura de stabilire a filiației față de mamă prin recunoaștere. – Să studieze filiația față de tată a copilului din căsătorie. – Să analizeze prezumțiile de paternitate. – Să cerceteze instituția timpului legal al concepției. – Să examineze contestarea filiației față de tata copilului din căsătorie. – Să cunoască cazurile inadmisibilității introducerii acțiunii în contestarea paternității copilului din căsătorie. – Să prezinte efectele hotărârii judecătorești de admitere a contestării paternității copilului din căsătorie. – Să definească conceptul de copii din afara căsătoriei. – Să analizeze filiația față de tata a copilului din afara căsătoriei. – Să studieze stabilirea filiației prin recunoașterea de paternitate. – Să cunoască acțiunea în justiție pentru stabilirea paternității. – Să identifice modalitatea de înregistrare a paternității. 	
<p>TEMA 8. REPRODUCEREA UMANĂ ASISTATĂ MEDICAL</p> <p>1. Noțiunea și justificarea utilizării tehnicilor de procreare asistată medical.</p> <p>2. Tehnici medicale și practici de reproducere umană asistată medical.</p> <p>3. Reproducerea umană asistată medical în legislația Republicii Moldova.</p> <p>4. Reglementarea filiației din perspectiva reproducerii umane asistată medical în legislația Republicii Moldova.</p> <p>5. Situația legală a copilului.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Să prezinte justificarea utilizării tehnicilor de procreare asistată medical. – Să identifice tehnologiile de asistare. – Să cunoască reglementarea legală a reproducerii umane asistată medical în Republica Moldova. – Să identifice principiile care guvernează instituția reproducerii umane asistată medical în legislația Republicii Moldova. – Să identifice persoanele implicate în procesul reproducerii umane asistată medical în conformitate cu legislația Republicii Moldova. – Să prezinte tehnologiile reproducerii umane asistată medical reglementate în legislația Republicii Moldova. – Să analizeze filiația față de mamă în cazul reproducerii umane asistată medical. – Să studieze filiația față de tată în cazul reproducerii umane asistată medical. – Să cerceteze situația legală a copilului. 	2

	<ul style="list-style-type: none"> – Să cunoască modalitatea de stabilire a numelui copilului din căsătorie sau din afara căsătoriei. – Să cunoască modul de stabilire a numelui copilului găsit sau abandonat. – Să prezinte posibilitatea de schimbare a numelui de familie și a prenumelui copilului. – Să cunoască modul de stabilire a cetățeniei copilului. 	
<p>TEMA 9. FILIAȚIA ADOPTIVĂ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Definiția și sensurile noțiunii de adopție. 2. Felurile adopției. 3. Caracterele generale, natura juridică și principiile adopției. 4. Scopul adopției. 5. Condițiile de valabilitate ale adopției. 6. Impedimentele la adopție. 7. Cadrul instituțional al adopției. 8. Procedura adopției interne. 9. Efectele adopției. 10. Încetarea adopției. 	<ul style="list-style-type: none"> – Să enunțe definiția și sensurile noțiunii de adopție. – Să prezinte delimitarea între adopția cu efecte depline și adopția cu efecte restrânse sau, adopția națională și cea internațională. – Să prezinte natura juridică, principiile și scopul adopției. – Să cerceteze condițiile de fond pozitive la adopție. – Să analizeze impedimentele la adopție. – Să studieze atribuțiile diferitor organe în materie de adopții. – Să examineze procedura adopției interne. – Să cunoască modul de înregistrare a adopției. – Să cerceteze efectele adopției. – Să analizeze desfacerea adopției. – Să studieze desființarea adopției. – Să prezinte efectele desfacerii sau desființării adopției. 	4
<p>TEMA 10. PROTECȚIA DREPTURILOR COPILULUI</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Noțiunea și reglementarea drepturilor copilului. 2. Drepturile copilului. 3. Ocrotirea minorilor prin părinți. 4. Drepturile și obligațiile părintești. 5. Exercițarea drepturilor și obligațiilor părintești. 6. Sancționarea neîndeplinirii sau îndeplinirii necorespunzătoare a obligațiilor părintești. 7. Răspunderea părinților pentru prejudiciile cauzate prin fapte ilicite de către copii. 8. Ocrotirea minorilor prin tutelă sau curatelă. 9. Ocrotirea minorilor aflați în situații speciale. 	<ul style="list-style-type: none"> – Să cunoască sensurile noțiunii de copil. – Să enunțe principiile generale ale protecției și promovării drepturilor copilului. – Să identifice categorii de drepturi ale copilului. – Să analizeze principiile ocrotirii părintești. – Să cunoască durata ocrotirii părintești. – Să analizeze drepturile și obligațiile părintești privitoare la persoana copilului. – Să studieze drepturile și obligațiile părintești privitoare la bunurile copilului. – Să cerceteze exercitarea ocrotirii părintești de către ambii părinți. – Să prezinte exercitarea ocrotirii părintești de către un singur părinte. – Să cunoască cazurile de scindare a ocrotirii părintești. – Să analizeze sancționarea neîndeplinirii sau îndeplinirii necorespunzătoare a obligațiilor părintești. – Să cerceteze instituția răspundem părinților pentru prejudiciile cauzate prin fapte ilicite de către copiii lor. – Să prezinte instituția ocrotirii minorului prin tutelă. – Să cunoască instituția ocrotim minorului prin 	2

	<p>curatelă.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Să definească noțiunea de copil aflat în situații. – Să prezinte principiile protecției copiilor aflați în situații speciale. – Să identifice autoritățile competente în domeniul protecției copiilor aflați în situații speciale. – Să cunoască modurile de identificare și evidență a copiilor aflați în situații speciale. – Să delimiteze statutul copilului rămas temporar iară ocrotire părintească de cel al copilului rămas definitiv iară ocrotirea părintească. – Să efectueze analiza instituției plasamentului de urgență și a plasamentului planificat, ca modalități de protecție și asistentă a copiilor aflați în situații speciale. – Să cunoască modalitatea de protecție și asistență a copiilor ai căror părinți sunt plecați peste hotare. 	
<p>TEMA 11. OBLIGAȚIA LEGALA DE ÎNȚEȚINERE</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Noțiunea și natura juridică a obligației legale de întreținere. 2. Fundamentul și caracterul juridic ale obligației legale de întreținere. 3. Persoanele între care există și ordinea în care se datorează obligația legală de întreținere. 4. Condițiile generale ale obligației legale de întreținere. 5. Executarea obligației legale de întreținere. 6. Stingerea obligației legale. 7. Obligația legală de întreținere soți și foști soți. 8. Obligația legală de întreținere între părinți și copii. 9. Obligația legală de întreținere între rudele în linie dreaptă sau colaterală de gradul doi. 10. Obligația legală de întreținere între alte categorii de persoane. 	<ul style="list-style-type: none"> – Să dea definiția obligației legale de întreținere. – Să identifice natura juridică a obligației legale de întreținere. – Să facă delimitare între obligația legală și obligația contractuală de întreținere. – Să identifice fundamentul obligației legale de întreținere. – Să prezinte ordinea în care se va executa întreținerea. – Să analizeze situația acordării întreținerii în cazul pluralității de creditori sau debitorii întreținerii. – Să cerceteze condițiile cu privire la debitorul obligației legale de întreținere. – Să enunțe persoanele între care există obligația legală de întreținere. – Să cunoască data de la care se acordă întreținerea. – Să identifice obiectul și durata întreținerii. – Să prezinte modurile de executare și de stingere a întreținerii. – Să studieze obligația legală de întreținere între soți și foști soți. – Să examineze obligația legală reciprocă de întreținere între părinți și copii. – Să analizeze obligația legală de întreținere între rudele în linie dreaptă sau colaterală de gradul doi. – Să prezinte obligația legală de întreținere între alte categorii de persoane 	4

VI. SUGESTII PRIVIND REALIZAREA LUCRULUI INDEPENDENT AL STUDENȚILOR

Subiecte, probleme	Modalități de realizare	Modalități de evaluare
<p>1. Analiza în literatura de specialitate din țară și de peste hotare a instituțiilor dreptului familiei.</p> <p>2. Cunoașterea dispozițiilor Codului familiei și a altor acte normative în materie din țară.</p> <p>3. Studiarea practicii judiciare în domeniul cauzelor de dreptul familiei, analiza hotărârilor Plenului Curții Supreme de Justiție și a altor instanțe judecătorești.</p>	<p>1. Consultarea legislației și a literaturii de specialitate din țară și de peste hotare în materia dreptului familiei.</p> <p>2. Elaborarea unor referate în care să analizeze instituțiile dreptului familiei.</p> <p>3. Analiza prevederilor Codului familiei în materia studiată în comparație cu dispozițiile altor acte normative.</p> <p>4. Examinarea comentariilor Codului Civil ce privesc instituțiile părții generale a dreptului civil care au o tangență directă cu instituțiile de dreptul familiei.</p> <p>5. Studiarea practicii judiciare în domeniu.</p> <p>6. Asistarea la procese în instanțele de judecată și vizitarea Oficiilor de Stare civilă.</p>	<p>1. Evaluare curentă în cadrul seminarelor.</p> <p>2. Prezentarea rezultatelor cercetărilor în cadrul conferințelor științifice.</p> <p>3. Publicarea materialelor științifice în revistele de specialitate.</p> <p>4. Expunerea rezultatelor cercetărilor în cadrul tezelor de an.</p> <p>5. Expunerea rezultatelor cercetărilor în cadrul tezelor de licență.</p>

VII. SUBIECTE PENTRU EXAMEN

1. Definiția sociologică a familiei.
2. Tipuri de familii în sociologie.
3. Funcțiile familiei în sociologie;
4. Familia în dreptul roman.
5. Definiția juridică a familiei.
6. Funcțiile familiei din punct de vedere al dreptului.
7. Relațiile de familie.
8. Apariția și evoluția dreptului familiei.
9. Definiția și autonomia dreptului familiei;
10. Principiile fundamentale ale dreptului familiei.
11. Izvoarele dreptului familiei.
12. Corelația dreptului familiei cu alte ramuri de drept.
13. Noțiunea și caracterele juridice ale căsătoriei.
14. Natura juridică a căsătoriei.
15. Noțiunea și condițiile concubinajului.
16. Parteneriatele înregistrate.
17. Situația juridică a concubinilor în Republica Moldova.
18. Noțiunea și clasificarea condițiilor de fond la încheierea căsătoriei.
19. Diferența de sex și de vârstă matrimonială – condiție de fond la încheierea căsătoriei.
20. Comunicarea stării sănătății – condiție de fond la încheierea căsătoriei.
21. Consimțământul la căsătorie.
22. Existența unei căsătorii nedeșfăcute a unuia dintre viitorii soți – impediment la căsătorie.

23. Rudenia-impediment la căsătorie.
24. Lipsa capacității de exercițiu sau curatela – impediment la căsătorie.
25. Condamnarea la privațiune de libertate a persoanelor ce doresc să se căsătorească – impediment la căsătorie.
26. Condițiile de forma la încheierea căsătoriei. Formalitățile prealabile încheierii căsătoriei.
27. Formalitățile concomitente celebrării încheierii căsătoriei. Procedura de încheiere a căsătoriei.
28. Efectele personale ale căsătoriei – numele și domiciliul soților.
29. Efectele personale ale căsătoriei – obligația de sprijin moral și fidelitate conjugală.
30. Cetățenia soților.
31. Independența reciprocă a soților.
32. Efectele căsătoriei cu privire la capacitatea de exercițiu a soțului minor.
33. Relațiile patrimoniale dintre soți. Noțiunea și clasificarea regimurilor matrimoniale.
34. Regimul legal reglementat de legislația RM. Bunurile comune și bunurile proprii ale fiecăruia din soți.
35. Drepturile soților asupra bunurilor lor.
36. Datoriile (obligațiile) soților.
37. Încetarea comunității matrimoniale a soților în timpul căsătoriei.
38. Noțiunea, natura și caracterul juridice ale contractului matrimonial.
39. Condițiile de fond ale contractului matrimonial.
40. Condițiile de formă ale contractului matrimonial.
41. Data încheierii, modificarea sau rezilierea contractului matrimonial.
42. Desființarea contractului matrimonial.
43. Caducitatea și încetarea contractului matrimonial.
44. Opozabilitatea contractului matrimonial.
45. Efectele contractului matrimonial.
46. Definiția și clasificarea nulității căsătoriei.
47. Cazurile de nulitate absolută a căsătoriei.
48. Regimul juridic al nulității absolute a căsătoriei.
49. Cazuri de nulitate relativă a căsătoriei.
50. Regimul juridic al nulității relative a căsătoriei.
51. Efectele declarării nulității căsătoriei cu privire la relațiile dintre persoanele care au fost căsătorite.
52. Efectele declarării nulității căsătoriei cu privire la relațiile dintre părinți și copiii rezultați din căsătoria desființată;
53. Căsătoria putativă.
54. Interferențe și delimitări între modurile de încetare a relațiilor de căsătorie.
55. Încetarea căsătoriei prin moartea unuia dintre soți.
56. Încetarea căsătoriei prin declararea judecătorească a decesului unuia dintre soți.
57. Drepturile succesoriale ale soțului supraviețuitor în cazul încetării căsătoriei.
58. Noțiunea și concepțiile juridice privind divorțul.
59. Desfacerea căsătoriei pe cale administrativă la cererea ambilor soți.
60. Desfacerea căsătoriei pe cale administrativă la cererea unuia dintre soți.
61. Procedura divorțului în instanța de judecată.
62. Limitarea dreptului de a cere divorțul.
63. Efectele divorțului în raporturile dintre foștii soți.
64. Efectele divorțului față de descendenții minori.
65. Definiția, felurile, gradele, întinderea, dovada și durata rudeniei firești.

66. Definiția, gradele, întinderea, dovada și durata rudeniei civile.
67. Noțiunea, gradele, durata, dovada și efectele afinității.
68. Noțiunea și felurile filiației.
69. Filiația față de mamă: noțiunea și elementele de stabilire.
70. Înregistrarea nașterii.
71. Stabilirea filiației față de mamă prin recunoaștere.
72. Noțiunea de filiație față de tată. Prezumțiile de paternitate.
73. Acțiunea în justiție privind contestarea paternității copilului din căsătorie.
74. Efectele hotărârii judecătorești ale admiterii a contestării paternității copilului din căsătorie.
75. Filiația față de tată a copilului din afara căsătoriei: recunoașterea de paternitate.
76. Stabilirea paternității prin hotărâre judecătorească.
77. Tehnici medicale și practici de reproducere umană asistată medical.
78. Principiile care guvernează instituția reproducerii umane asistată medical în legislația Republicii Moldova.
79. Persoanele implicate în procesul reproducerii umane asistată medical în conformitate cu legislația Republicii Moldova.
80. Filiația față de mamă și față de tată în cazul reproducerii umane asistată medical.
81. Numele copilului din căsătorie și din afara căsătoriei.
82. Numele copilului găsit sau abandonat. Cetățenia copilului.
83. Schimbarea numelui de familie și a prenumelui copilului.
84. Definiția și sensurile noțiunii de adopție. Felurile adopției.
85. Caracteresle, natura juridică și principiile adopției.
86. Scopul adopției.
87. Condițiile de fond pozitive la adopție ce privesc pe adoptat și adoptator.
88. Consimțământul la adopție.
89. Impedimentele la adopție.
90. Cadrul instituțional al adopției.
91. Procedura administrativă a adopției interne.
92. Încuviințarea adopției interne de către instanța de judecată. Înregistrarea adopției.
93. Efectele adopției.
94. Monitorizarea postadopție.
95. Desfacerea adopției.
96. Desființarea adopției.
97. Principiile generale ale protecției și promovării drepturilor copilului. Categorii de drepturi ale copilului.
98. Ocrotirea minorilor prin părinți: noțiunea și principiile ocrotirii părintești.
99. Drepturile și obligațiile părintești privitoare la persoana copilului.
100. Drepturile și obligațiile părintești privitoare la bunurile copilului.
101. Exercițarea ocrotirii părintești de către ambii părinți sau de către unul dintre aceștia.
102. Sancționarea neîndeplinirii sau îndeplinirii necorespunzătoare a obligațiilor părintești.
103. Răspunderea părinților pentru prejudiciile cauzate prin fapte ilicite de către copiii lor.
104. Ocrotirea minorilor prin tutelă.
105. Ocrotirea minorilor prin curatelă.
106. Noțiunea și principiile protecției copilului aflat în situații speciale.
107. Identificarea, evidența și statutul copiilor aflați în situații speciale.
108. Protecția și asistența copiilor aflați în situații speciale sau a copiilor ai căror părinți sunt plecați

peste hotare.

109. Noțiunea și natura juridică a obligației legale de întreținere. Asemănări și deosebiri între obligația legală și obligația contractuală de întreținere.

110. Fundamentul și caracterele juridice ale obligației legale de întreținere.

111. Persoanele între care există și ordinea în care se datorează obligația legală de întreținere.

112. Acordarea întreținerii în cazul pluralității de creditori sau debitori.

113. Condițiile ce privesc pe creditorul sau debitorul întreținerii.

114. Data de la care se acordă, obiectul și întinderea obligației legale de întreținere.

115. Modurile de executare a întreținerii.

116. Stingerea obligației legale de întreținere.

117. Obligația legală de întreținere între soți și foști soți.

118. Obligația legală de întreținere între părinți și copii.

119. Obligația legală de întreținere între rudele în linie dreaptă sau colaterală de gradul doi.

120. Obligația legală de întreținere între alte categorii de persoane.

VIII. RESURSE INFORMAȚIONALE ALE UNITĂȚII DE CURS

1. Bacaci Al. *Raporturile patrimoniale în dreptul familiei*. Ediția a 2-a, Editura Hamangiu, București, 2007.
2. Bacaci Al., Dumitrache V.C., Hageanu C. *Dreptul familiei*. Ediția 4, Editura ALL Beck, București, 2005.
3. Belei E. ș.a. *Dreptul procesual civil. Partea generală*. Lexon-Plus, Chișinău, 2014.
4. Bodoașcă T., Draghici A., Puie I., Maței Iu. *Dreptul familiei. Curs universitar*. Ediția a II-a, revăzută și adăugită, Editura Universul Juridic, București, 2013.
5. Chelaru I. *Căsătoria și divorțul. Aspecte juridice civile, religioase și de drept comparat*. Iași, 2003.
6. *Codul civil al Republicii Moldova*.
7. *Codul de procedură civilă al Republicii Moldova*.
8. *Codului familiei al Republicii Moldova*.
9. *Constituția Republicii Moldova*.
10. Crăciunescu C. *Regimuri matrimoniale*. Editura ALL BECK, București, 2000.
11. Duță C. *Raporturile patrimoniale dintre soți la confluența dispozițiilor Codului familiei și ale noului Cod Civil*. Editura Universul Juridic, București, 2012.
12. Filipescu I. *Adopția și protecția copilului aflat în dificultate*. Editura ALL BECK, București, 1998.
13. Filipescu I. *Tratat de dreptul familiei*. Editura ALL BECK, București, 2002.
14. Florian E. *Dreptul familiei*. Editura C.H. BECK, București, 2006.
15. Florian E. *Dreptul familiei*. Ediția a 2-a, Editura C.H. Beck, București, 2008.
16. Florian E. *Dreptul familiei*. Ediția a 4-a, Editura CH BECK, București, 2011.
17. Florian E. *Protecția drepturilor copilului*. Editura C.H. BECK, București, 2006.
18. Florian E., Pînzari V. *Căsătoria în legislația României și a Republicii Moldova*. Editura Sfera Juridică, Cluj-Napoca, 2006.
19. Gidro R., Gidro A. *Drept privat roman. Elemente comparative cu dreptul civil și dreptul procesual civil român contemporan*. Editura Universul Juridic, București, 2014.
20. Hageanu C. *Dreptul familiei și actele de stare civilă*. Editura Hamangiu, București, 2012.
21. Harbădă M. *Dreptul familiei și actele de stare civilă*. Editura Universității „Al.I. Cuza”, Iași, 2003.
22. Irinescu L. *Curs de dreptul familiei*. Editura Hamangiu, 2015.
23. *Legea cu privire la ocrotirea sănătății reproductive și planificarea familială*.
24. *Legea ocrotirii sănătății*.

25. *Legea privind actele de stare civilă.*
26. *Legea privind drepturile copilului.*
27. *Legea privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți.*
28. *Legea privind regimul juridic al adopției.*
29. *Legea privind sănătatea reproducerii.*
30. *Legea privind transplantul de organe, țesuturi și celule umane.*
31. Leș I. *Comentariile Codului de Procedură Civilă.* Vol. II, Editura ALL BECK, București, 2000.
32. Leș I. *Proceduri civile speciale.* Editura ALL BECK, București, 2000.
33. Lupșan G. *Dreptul familiei.* Editura „Junimea”, Iași, 2001.
34. Nicolescu Avram M. *Drept civil. Familia.* Editura Hamangiu, București, 2013.
35. Nicolescu Avram. M. *Regimuri matrimoniale.* Editura Hamangiu, București, 2010,
36. Nicolescu C. *Regimuri matrimoniale convenționale în sistemul noului Cod Civil Român. Abordare istorică, utilitaristă și comparativă.* Editura Universul Juridic, București, 2012.
37. Pînzari V. *Acțiunea normelor juridice civile în timp – observații asupra reglementării instituției în legislația RM.* În: *Studia Iurisprudentia.* Cluj-Napoca, 2011.
38. Pînzari V. *Căsătoria în legislația Republicii Moldova.* Editura PUB, Bălți, 2002.
39. Pînzari V. *Condițiile de formă la încheierea căsătoriei.* În: *Revista Națională de Drept*, nr. 5/2003.
40. Pînzari V. *Dreptul familiei (note de curs).* Editura Universitas, Chișinău, 2000.
41. Pînzari V. *Dreptul familiei. Curs universitar.* Editura Universul Juridic, București, 2015.
42. Pînzari V. *Instituirea contractuală – mit sau realitate, în legislația RM.* În: *Studia Iurisprudentia.* Cluj-Napoca, 2011. Disponibil: <http://studia.law.ubbcluj.ro/articol.php?articoldd^602>.
43. Pînzari V. *Rudenia sau incestul ca impediment la căsătorie.* În: *Revista Națională de Drept*, nr. 8/2002.
44. Pînzari V. *Unele considerente cu privire la definirea actului juridic în Codul Civil al RM.* În: *Studia Universitatis Babeș-Bolyai*, Cluj-Napoca, România, nr. 1-2/2004.
45. Pînzari V. *Unele considerente cu privire la pregătirea profesională a juriștilor.* În: *Revista Națională de Drept*, nr. 6/2007.
46. Pînzari V. *Unele considerente cu privire la regimul contractual al bunurilor soților în legislația familială a RM.* În: *Studia Iurisprudentia.* Cluj-Napoca, 2006. Disponibil: <http://studia.law.ubbcluj.ro/articole.php?an=2006>.
47. Pînzari V. *Unele reflecții asupra Codului Familiei al RM.* În: *Materialele Conferinței Științifice Internaționale „Procesul de codificare în țările Europei de Sud-Est”.* Bălți, 21 octombrie 2006.
48. Pînzari V. *Unele reflecții cu privire la drepturile succesoriale ale soțului supraviețuitor în reglementarea Codului Civil al RM (actualizat).* În: *Studia Universitatis Babeș-Bolyai*, Cluj-Napoca, România, nr. 2/2006.
49. Pînzari V., Golub S. *Câteva considerente cu privire la prescriptibilitatea extinctivă a dreptului de a cere partajul în urma încetării comunității de bunuri a soților.* În: *Materialele sesiunii științifice anuale a Academiei Române – filiala Cluj-Napoca, Institutul de istorie „George Bariț”, Departamentul Cercetări socio-umane.*
50. Reghini I., Diaconescu Ș., Vasilescu P. *Introducere în dreptul civil.* Editura Flamangiu, București, 2013.
51. Tomescu M. *Dreptul familiei. Protecția copilului.* Editura ALL BECK, București, 2005.
52. Trif R. *Desfacerea căsătoriei prin divorț și partajul bunurilor comune ale soților.* Editura Hamangiu, București, 2007.
53. Vasilescu P. *Regimuri matrimoniale. Parte generală.* Editura Rosetti, București, 2003.